

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

T.C. SANTIAGO BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Ticaret Müşavirlerimizle Elektronik Sohbetler, 25 Kasım 2021

Selda Nil GÜNER, Ticaret Müşavir Yrd.

GENEL GÖRÜNÜM

Devlet Başkanı: Sebastián Piñera (19 Aralık 2021, İkinci Tur Başkanlık Seçimi)

Yönetimi: Başkanlık Tip Cumhuriyet

Dili: İspanyolca

Para Birimi: Şili Pezосу (CLP)(1 USD :800-810 CLP);
Unidad de Fomento (UF): 30.683 CLP

Saat Dilimi: Standart saat (kış saati) UTC-04:00 (Nisan-Ağustos), Yaz saati UTC-03:00 (Eylül-Mart)

Şili, Atlantik ve Pasifik Okyanusları arasında stratejik bir konuma sahiptir.

Arjantin ile 5.308 km, Bolivya ile 860 km ve Peru ile 171 km sınıra sahip olan ve 6.435 km kıyı uzunluğu olan Şili, kıyılarda çok yüksek olmayan dağların, orta kesimlerde verimli vadilerin, kuzeyde Atacama Çölü'nün, doğuda ise And Dağları'nın çevrelediği bir topografik yapıya sahiptir.

GSYHİ (Milyon \$):307 938

KBGSYİH (\$): 15.617

Büyüme Oranı: % 11

Nüfus: 19.718.000

Yüzölçümü (Km2): 756.946

Başkent: Santiago

NÜFUS VE BÖLGELER

- Şili'de nüfus artış hızı %0,8, **yaş ortalaması** 34'dür.
- Ülkedeki **okur-yazarlık** oranı %97,5 olup, Şili eğitim standartlarının diğer Latin Amerika ülkeleri ile kıyaslanınca daha iyi durumda olduğu görülmektedir.
- Nüfusun %15,1'i yoksulluk sınırının altında yaşamakta olup, **gelir dağılımı adaletsizdir**.
- Şili **nüfusunun %90'ı kentlidir** ve toplam nüfusun %40'ı başkent Santiago ve çevresinde yaşamaktadır (15 adet bölge içerisinde, Valparaíso ve Bio-Bio yerleşim yoğunluğu olan diğer bölgeler).
- And Dağları'nın arasında kalan ovalarda ve Santiago'nun 100 km batısındaki liman şehri Valparaíso'da **yerleşim** yoğun iken; ülkenin kuzey ve güney uç noktalarına gidildikçe elverişsiz iklim koşulları sebebiyle nüfus yoğunluğu azalmaktadır.
- Şili'de **etnik çeşitlilik** diğer Latin Amerika ülkelerine kıyasla daha azdır. Batı Avrupa ülkelerinden gelen göçmen nüfus mevcuttur. Ülkeye özellikle 19. yüzyılda çok sayıda İngiliz, İrlandalı, Alman, Hırvat, Filistinli ve İtalyan yerleşmiştir.
- Yaklaşık 8.5 milyon olan **toplam işgücünün** %13'ü tarım, %23'ü sanayi ve %64'ü hizmetler sektöründe istihdam edilmektedir. Çalışan nüfusun yarısını, yönetici pozisyonlarının ise dörtte birini kadınlar oluşturmaktadır.

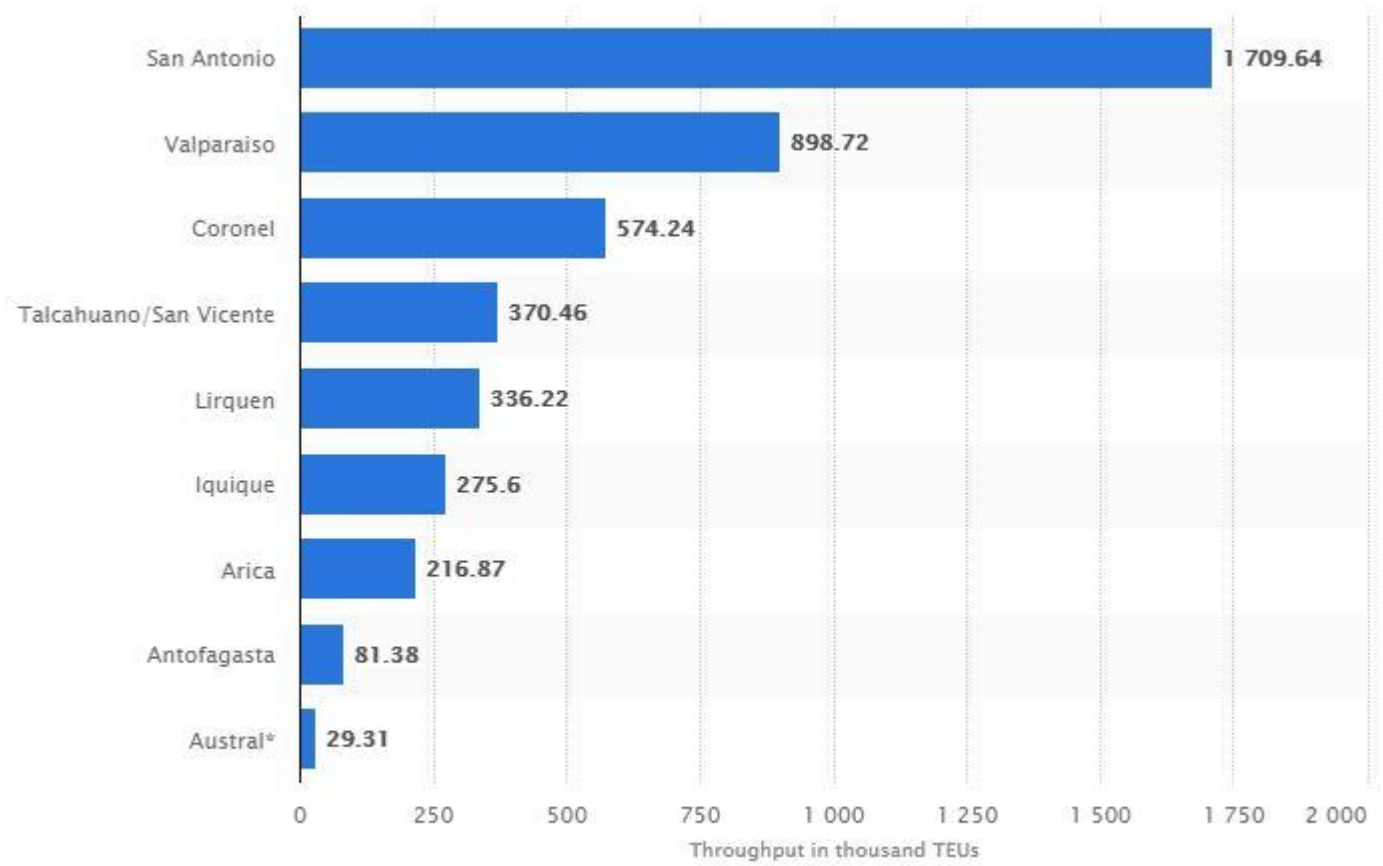

ÖNEMLİ SEKTÖRLER

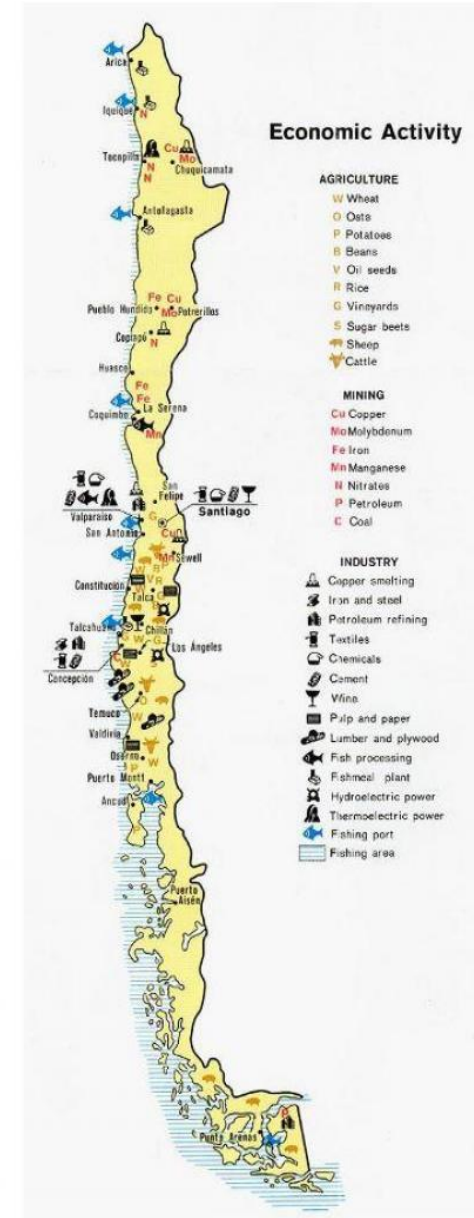
- **Madencilik;** Başta bakır olmak üzere, lityum, molibdenum, potasyum, gümüş, iyot
- **Tarım ve Hayvancılık;** Yaban mersini, sofralık üzüm, erik, kiraz, kurutulmuş elma, midye, alabalık, somon, balık unu, ceviz, kuru üzüm, dondurulmuş hindi eti ve dondurulmuş istavrit
- **Sanayi ve imalat;** Gıda işleme, kimya, ormancılık, deniz ürünleri, şarap
- **Hizmetler;** Bilgi teknolojileri, mühendislik, mimarlık, video oyunları ve görsel-işitsel prodüksiyon
- **Yenilenebilir Enerji;** Güneş enerjisi, rüzgar enerjisi, yeşil hidrojen, lityum

LİMANLAR

© Statista 2020

SERBEST BÖLGELER

- Şili'de biri kuzey limanındaki **Iquique**'de (ZOFRI S.A.) diğeri bir güney şehri olan **Punta Arenas**'da (ZonAustral) olmak üzere iki adet serbest bölge bulunmaktadır.
- Bu bölgelerde kurulu olan imalat şirketleri kurumlar vergisinden, KDV ve gümrük vergisinden muaf tutulmaktadır.

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER

Ülke Adı	2019 (1-12)	2020 (1-12)	2020/2019 % Değişim	2020(1-9)	2021 (1-9)	2021/2020 % Değişim
GSYİH (Cari Fiyatlar -Milyar \$)	279.7	253.6	-9	254.9*	292.4*	15
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	1	-5.8	-6.8	-14.2*	18.1*	32.3
Kişi Başına Düşen GSYİH (Cari Fiyatlar - \$)	14.642	13.038	-11	13.038	15.617**	20
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	2.5	3	0.5	3.1	3.8	0.7
İşgücü (Milyon)	9.7	8.9	-8	8.4	9.1	8
İşsizlik Oranı (%)	7.1	10.3	3.2	12.3	8.4	-3.9
Cari İşlemler Dengesi (milyar \$)	-10.4	3.3	132	2.4*	-2.6*	-208
İhracat (Milyar \$)	68.9	67.8	-2	49.8	66.5	34
İthalat (Milyar \$)	63.8	55.7	-13	40	61.9	135

*2021 üçüncü çeyrek verileri açıklanmadığından kıyaslama için ikinci çeyrek verileri girilmiştir.

**IMF 2021 yılı tahmini verisidir.

Kaynak: Şili Merkez Bankası

EKONOMİ-FİNANS-DIŞ TİCARET

- Siyasi istikrar, ticaret serbestisi, kişi başı gelir, yaşam standardı, basın özgürlüğü, şeffaflık ve rekabetçilik açısından Latin Amerika'nın önde gelen ekonomilerinden olan Şili'nin finans sistemi de oldukça gelişmiştir. Şili, Latin Amerika'da kredi notunu uzun yıllardır A'da tutmayı başarabilen tek ülkedir.
- Latin Amerika'nın en müreffeh ülkelerinden biri olan Şili'de, ekonomik gelişmenin temelinde yatan unsurların başında, ülkenin dış ticarete açık yapısı gelmektedir.
- Ülkede son yıllarda hem halihazırda yürürlükte olan ticaret anlaşmalarını modernize etme (yatırım, dijitalleşme, çevre dostu enerji, kadın girişimciliği, e-ticaret, telekomünikasyon vb. konuları da dahil etme) hem de henüz pazarına çok hâkim olamadığı farklı ülkeler/ticari bloklarla yeni ticari anlaşmalar müzakere ederek ticaretini derinleştirme çabaları hızlandırılmıştır.

TİCARET ANLAŞMALARI

Dünyanın en çok Serbest Ticaret Anlaşmasına sahip ülkesi

Dünya üzerinde 4.9 Milyarlık tüketiciye erişim imkanı sunan, dünya gayrisafi hasılasının %88 ini temsil eden 65 ülke-blok ile 30 Serbest Ticaret Anlaşması yürürlükte.

TİCARET ANLAŞMALARI

Kuzey Amerika	Orta Amerika	Güney Amerika	Avrupa	Asy/ Okyanusya	Çoklu Anlaşmalar
ABD	Costa Rica	MERCOSUR	AB	Japonya	Pasifik İttifakı (Kolombiya, Meksika, Peru)
Küba	El Salvador	Peru	EFTA	Hindistan	Trans-Pasifik Stratejik Ekonomik Ortaklık Anlaşması (P4) (Yeni Zelanda, Singapur, Brunei)
Meksika	Honduras	Ekvator	Türkiye (2011)	Malezya	
Kanada	Nicaragua	Kolombiya	Birleşik Krallık	Hong Kong	
	Guatemala	Bolivya		Tayland	
	Panama	Venezuela		Vietnam	
		Uruguay		Endonezya	
		Arjantin		G. Kore	
				Çin	
				Avusturalya	

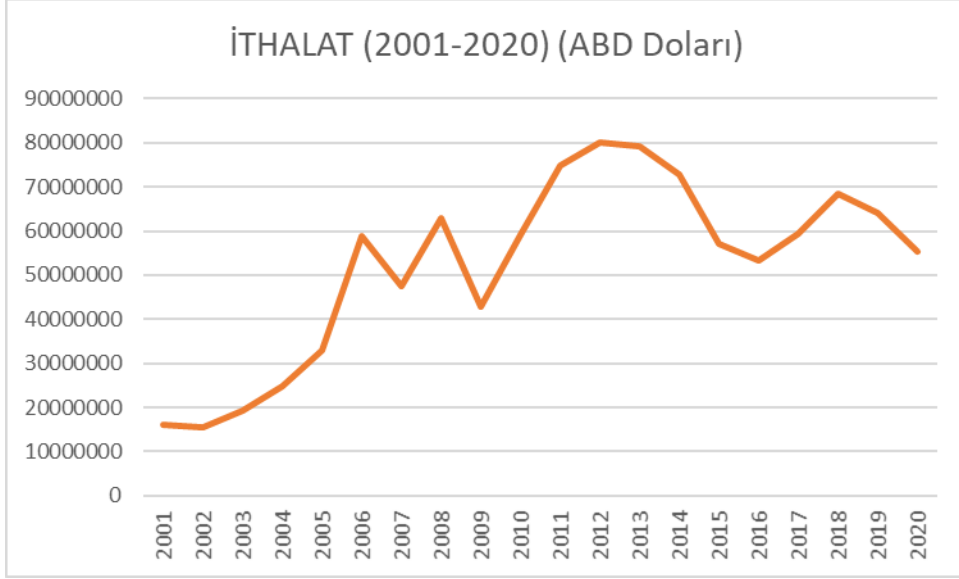

GÜMRÜK-İTHALAT-İHRACAT İŞLEMLERİ

- Gümrük Mevzuatı gereği, **ithalatı kanunen yasak olan** asbest içeren ürünler, pornografik ürünler, kullanılmış araç ve motosiklet, kullanılmış lastik gibi ürünlerin haricinde her ürünün ithali mümkün olup bazı ürünlerin ithali ise ilgili kamu kurumlarının **ön incelemesine ve lisansına** tabiidir.
- 1000 ABD Doları (FOB) üzerindeki ithalatta ve 2000 ABD Doları (FOB) üzerindeki ihracatta **gümrük komisyoncusuyla çalışmak** yasal bir zorunluluktur.
- **İhracat vergisi** uygulaması olmayıp **ihracat lisansı veya kotası** uygulamasına da başvurulmamaktadır.
- Tarife yapısı oldukça homojen olan Şili’de, Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ)’ne %100’ü konsolide HS 2017 esasında düzenlenmiş 8558 (2019) adet tarife satırında **MFN bazlı vergi oranı sabit %6** oranında uygulanmaktadır (%99.7). Buğday, buğday unu ve şekerde **fiyat bandı** uygulaması mevcuttur.
- Tüm yerli ürünler gibi ithal ürünler de KDV (Impuesto al Valor Agregado -IVA)’ye tabi olup **KDV oranı %19’dur**. Ayrıca, “impuesto adicional-ek vergi” uygulamasına tabi ürünler de olup bunlar arasında altın, platin, değerli taş ve mücevherler, halı, konserve havyar bulunmaktadır.
- İşlenmiş tütün (tabaco elaborado) %59,7; puro %52,6; maden suları, suni içecek ve şuruplar %10; şarap, şampanya ve bira gibi alkollü içkiler %20,5; likör, pisco, viski, vermut gibi alkollü içkiler ise %31.5 **ilave vergiye** tabiidir.

DIŞ TİCARET

Kaynak: Trade Map
*1000 \$

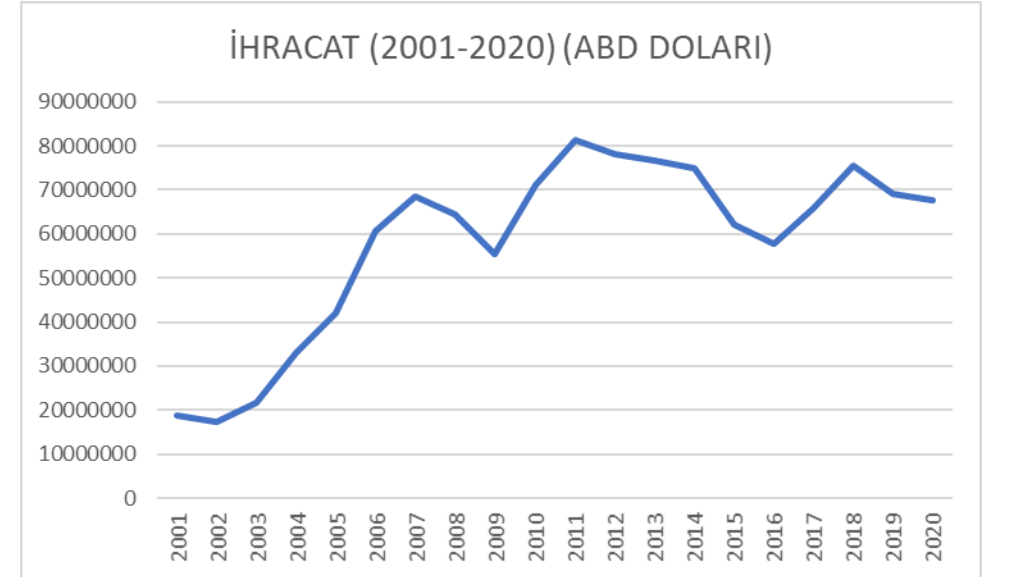
2021 10 Aylık (Milyar Dolar)

İhracat: 73.5

İthalat: 70.5

Hacim: 144

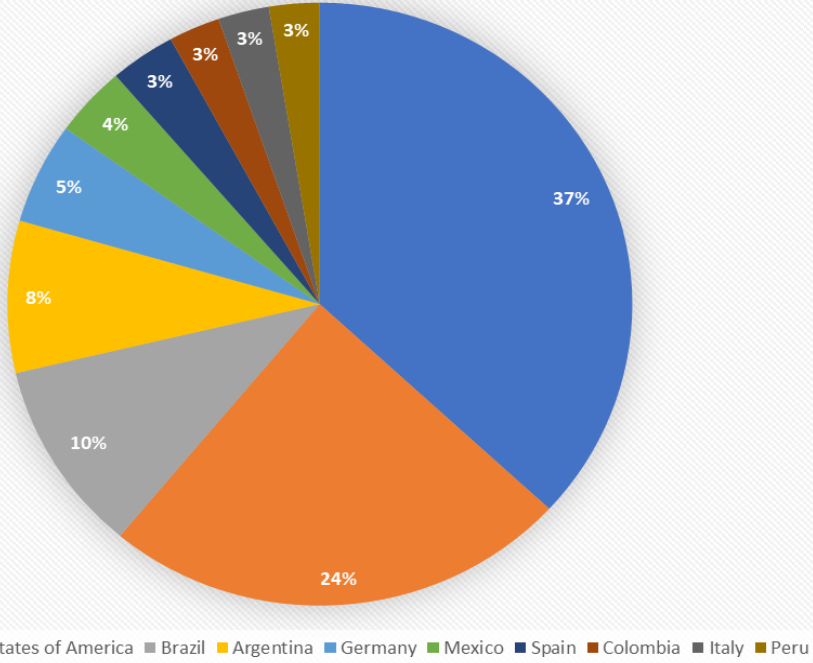
Kaynak: Şili Gümrük İdaresi-Aduanas

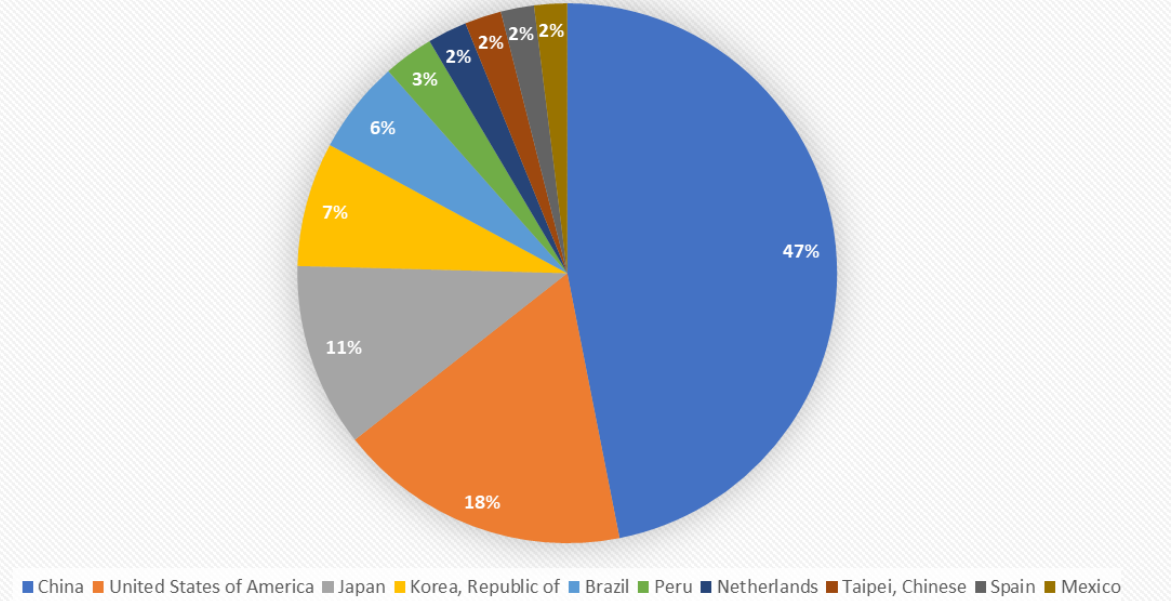
ÜLKELERE GÖRE DIŞ TİCARET (2020)

Ülkelere Göre İthalat

Kaynak: Trade Map

Ülkelere Göre İhracat

ŞİLİ'NİN İTHALATINDA İLK 10 ÜRÜN (2021)

Ülkenin Dünyadan İthalatında İlk 10 Ürün				
GTİP Kodu	GTİP Adı (Türkçe)	2020	2021	2020/2021 Değişim (%)
		Ocak-Ekim	Ocak-Ekim	
270900	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	1.851.179.792,9	3.701.183.359,8	99,93646074
271019	Diğer yağlar ve müstahzarlar	2.180.379.160,1	3.272.409.314,0	50,08441531
851712	Hücreli ağırlar için veya diğer kablosuz ağırlar için telefonlar	1.105.719.208,7	1.589.864.571,2	43,78556134
870322	Motorlu taşıt; kıvılcım ateşlemeli (1000cm ³ < silindir= < 1500 cm ³)	439.492.166,4	1.438.874.183,6	227,3947282
271111	Doğal gaz (sıvılaştırılmış)	603.960.399,9	1.305.828.039,8	116,2108708
870421	Dizel/yarı dizel motorlu taşıtlar (taşıma kapasitesi < 5ton)	469.372.808,9	1.269.419.045,8	170,4500606
847130	Portatif nümerik otomatik bilgi işlem makineleri; ağırlık < 10 kg.	638.260.008,3	1.197.755.725,1	87,65952896
870323	Motorlu taşıt; kıvılcım ateşlemeli (1500cm ³ < silindir= < 3000 cm ³)	437.600.898,5	1.018.094.284,5	132,6536093
270112	Bitümenli taşkömürü	579.257.636,2	1.003.138.844,3	73,17662844
852872	Televizyon; diğerleri, renkli olanlar	283.891.063,8	700.328.890,9	146,6893045

Kaynak: Şili Gümrük İdaresi-Aduanas

ŞİLİ'NİN İHRACATINDA İLK 10 ÜRÜN (2021)

Ülkenin Dünyaya İhracatında İlk 10 Ürün

GTİP Kodu	GTİP Adı (Türkçe)	2020	2021	2020/2021 Değişim (%)
		Ocak-Ekim	Ocak-Ekim	
260300	Bakır cevherleri ve konsantreleri	14.603.002.346,7	23.158.390.665,9	58,58650239
740311	Rafine bakır-katotlar ve katot parçaları	10.963.792.650,3	16.430.053.775,5	49,85739242
740200	Rafine edilmemiş bakır; elektrolitik rafine için bakır anotları	1.382.251.371,0	2.026.748.199,8	46,6266008
260111	Demir cevherleri ve konsantreleri (ağlomere edilmemiş)	1.035.643.108,7	2.011.083.043,4	94,18688026
030441	Pasifik somonları, Atlantik somonları ve tuna somonlarının filetoları; taze veya soğutulmuş	938.471.446,8	1.253.019.177,3	33,51702725
080929	Kiraz (taze)	957.702.809,1	1.189.273.571,2	24,17981444
002599	-	864.580.602,4	1.116.172.846,7	29,09991777
261310	Molibden cevherleri ve konsantreleri; kavrulmuş	794.866.464,0	951.572.609,9	19,71477638
470321	İğne yapraklı ağaçtan yarı beyaz, beyaz kimyasal odun hamuru	710.295.608,8	912.720.237,9	28,49864571
470329	Geniş yapraklı ağaçlardan yarı beyazlatılmış veya beyazlatılmış sodalı veya sülfatlı kimyasal odun hamuru	71.840.648,3	799.496.279,5	1012,874533

Kaynak: Şili Gümrük İdaresi-Aduanas

ŞİLİ-TÜRKİYE İLİŞKİLERİ

- Siyasi ve ekonomik alanda dostluk ilişkisi
- Serbest Ticaret Anlaşması (Mart 2011)
- Bazı tarım ürünlerinde ve sanayi ürünlerinin neredeyse tamamında gümrük vergileri sıfırlanmıştır.

Yıl	İhracat \$/ Bin	İhracat Değişim %	İthalat \$/ Bin	İthalat Değişim %	Hacim \$/ Bin	Denge \$/ Bin
2010	92.027	129,8	288.617	36,4	380.644	-196.590
2011	163.287	77,4	461.283	59,8	624.570	-297.996
2012	210.044	28,6	436.799	-5,3	646.843	-226.755
2013	244.178	16,2	396.871	-9,1	641.049	-152.693
2014	229.770	-5,9	334.409	-15,7	564.179	-104.639
2015	236.654	3	321.437	-3,8	558.091	-84.783
2016	298.109	25,9	236.434	-26,4	534.543	61.675
2017	311.729	4,5	284.417	20,2	596.146	27.312
2018	416.917	33,7	330.613	16,2	747.530	86.304
2019	405.707	-2,6	222.306	-32,7	628.013	183.401
2020	335.229	-17,3	229.428	3,2	564.657	105.801
2021 (10 Aylık)	501.971	50	197.446	-14	699.417	304.525

Kaynak: Şili Gümrük İdaresi-Aduanas

TÜRKİYE'NİN ŞİLİ'YE İHRACATINDA İLK 10 ÜRÜN (2021)

Türkiye'nin Ülkeye İhracatında İlk 10 Ürün

GTİP Kodu	GTİP Adı (Türkçe)	2020	2021	2020/2021 Değişim (%)
		Ocak-Ekim	Ocak-Ekim	
721420	Köşeli çubuklar (çentik, yiv, oluk vb şekil bozuklukları olan)	14.984.863,0	100.226.578,0	568,8521498
870421	Dizel/yarı dizel motorlu taşıtlar (taşıma kapasitesi<5ton)	12.915.150,8	36.676.983,7	183,9841687
391620	Vinil klorür polimerlerinden monofil, çubuk, profiller-eni kesiti >1mm	7.212.733,4	20.217.178,4	180,2984303
870210	Minibüs, midibüs ve otobüs; dizel veya yarı dizel, kapasitesi >=10 kişi	12.228.740,8	14.628.675,1	19,62535842
570242	Halılar ve diğer yer kaplamaları; sent. / suni dokumaya elverişli maddelerden, hav yapısında, hazır eşya halinde olan	2.908.909,1	11.977.952,1	311,7678402
283620	Sodyum karbonat	1.130.196,2	10.083.661,6	792,2045172
441192	Lif levha (yoğunluğu > 0,8 gr/cm3.)	456.659,0	9.591.174,8	2000,292505
721310	Demir veya alaşımsız çelikten filmaşın (üzerinde çentik, yiv, oluk veya diğer şekil bozuklukları bulunan, sıcak hadde)	7.199.219,2	9.515.686,4	32,17664557
853720	Kontrol-dağıtım tabloları (gerilim >1000 v.)	868.887,2	8.211.469,4	845,0558868
850710	Kurşun asitli akümülatörler-pistonlu motorlar için	1.996.640,4	7.103.636,2	255,7794402

Kaynak: Şili Gümrük İdaresi-Aduanas

TÜRKİYE'NİN ŞİLİ'DEN İTHALATINDA İLK 10 ÜRÜN (2021)

Türkiye'nin Ülkeden İthalatında İlk 10 Ürün				
GTİP Kodu	GTİP Adı (Türkçe)	2020	2021	2020/2021 Değişim (%)
		Ocak-Ekim	Ocak-Ekim	
740311	Rafine bakır-katotlar ve katot parçaları	61.663.732,2	99.147.804,9	60,7878754
080231	Ceviz (kabuklu)	29.052.072,4	47.059.132,9	61,98201721
260300	Bakır cevherleri ve konsantreleri	44.867.928,6	24.871.584,7	-44,56712076
150420	Balıkların yağları vb. fraksiyonları	16.404.325,0	9.397.756,8	-42,711171271
481092	çok katlı kağıt/kartonlar; kaolin vb. sıvanmış	8.848.405,3	4.053.909,6	-54,18485627
080232	Ceviz (kabuksuz)	340.792,6	1.961.661,1	475,6172251
080620	Üzüm; (kurutulmuş)	2.534.677,8	1.663.301,5	-34,37818751
160553	Midyeler; hazırlanmış veya konserve edilmiş	1.378.139,2	1.356.355,5	-1,580661785
151610	Hayvansal yağlar vb. fraksiyonları	871.195,1	1.169.661,1	34,25938428
081320	Erik (kurutulmuş)	607.534,4	952.748,0	56,82206637

Kaynak: Şili Gümrük İdaresi-Aduanas

ŞİLİ'YE SEKTÖREL İHRACAT (1000 \$) 2021

SEKTÖR	1 OCAK - 31 EKİM		
	2020	2021	DEĞ.
Çelik	44.063,50	179.530,93	%307,4
Otomotiv Endüstrisi	31.389,11	80.470,89	%156,4
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	34.395,29	69.255,19	%101,4
Makine ve Aksamları	14.797,02	24.378,65	%64,8
Mobilya,Kağıt ve Orman Ürünleri	4.208,81	17.458,54	%314,8
Demir ve Demir Dışı Metaller	5.374,06	14.335,95	%166,8
İklimlendirme Sanayii	6.628,38	14.004,80	%111,3
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	11.486,90	13.924,02	%21,2
Halı	3.694,71	13.568,11	%267,2
Elektrik Elektronik	16.873,92	12.797,87	-%24,2
Tekstil ve Hammaddeleri	4.894,69	12.268,11	%150,6
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	16.190,02	10.911,02	-%32,6
Gemi ve Yat	11,15	6.192,89	%55441,6
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	2.196,05	5.633,78	%156,5
Meyve Sebze Mamulleri	2.797,73	5.522,69	%97,4
Madencilik Ürünleri	1.183,32	2.798,98	%136,5
Savunma ve Havacılık Sanayii	8.319,43	2.003,97	-%75,9
Deri ve Deri Mamulleri	1.017,70	1.904,80	%87,2
Mücevher	6,58	1.269,99	%19194,8
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	3.827,86	1.173,32	-%69,3
Diğer Sanayi Ürünleri	224,94	776,25	%245,1
Tütün	2.115,07	748,61	-%64,6
Kuru Meyve ve Mamulleri	464,41	708,22	%52,5
Fındık ve Mamulleri	2,64	194,25	%7258,0
Yaş Meyve ve Sebze	0,00	17,02	
Zeytin ve Zeytinyağı	0,00	14,82	
Süs Bitkileri ve Mam.	0,00	0,32	

POTANSİYEL SEKTÖRLER

SANAYİ

- Otomotiv, yedek parça
- İlaç
- İş ve maden makinaları, tarım makinaları
- Tekstil, giyim, ayakkabı
- Elektrikli makineler, kablolar
- Demir-çelik
- İnşaat malzemeleri
- Beyaz eşya
- Ambalaj malzemeleri
- Mobilya
- Plastik

TARIM

- Gıda müstahzarları, soslar
- Atıştırmalık
- Bitkisel yağlar
- Bakliyat
- Makarna
- Konserve gıda
- Meyve suyu
- Dondurulmuş sebze-meyve

E-TİCARET

- Nüfusun %86'sı internet kullanırken; online alışveriş yapanların nüfusa oranı %59'dur.
- E-ticaret hacmi 2020 yılında bir önceki yıla göre %44 artış ile 5,8 milyar ABD dolara ulaşmıştır.
- E-ticaretin genel perakende içindeki payı ise %11'dir.
- Pazar paylarına göre ilk 5 ürün grubu: Teknoloji (%24), Gıda (%11), Giyim (%8), Beyaz Eşya (%8) ve Ev-Dekorasyon (%6)
- 30 ABD dolarına kadar olan ürünlerde KDV ve Gümrük muafiyeti uygulanmaktadır.
- E-ticaret sektöründe pazar hakimiyeti yalnızca bir kaç adet Çoklu Kanal (Omni-Channel) perakende devinin elinde bulunmaktadır. Bunlardan ülke genelinde zincir mağaza-çok katlı mağaza-süpermarket-hipermarket ağlarına sahip Falabella, Paris ve Ripley gibi çok kanallı mağazaların ürün çeşitliliği, depolama, dağıtım, lojistik, teknoloji ve marka üstünlüklerini avantaja çevirdikleri görülmektedir.
- MercadoLibre (Arjantin) ve Walmart (ABD) yabancı oyuncular olarak piyasada rekabet etmektedir.
- Küresel e-ticaret devleri Alibaba ve Amazon'un Şili'deki varlığı ise henüz oldukça sınırlıdır.

YATIRIM PROFİLİ

- **2021 Küresel Fırsat Endeksi** (Global Opportunity Index)'ne göre, Şili Latin Amerika'da en fazla yabancı yatırım çekme potansiyeline sahip ülke,
- Uluslararası Şeffaflık Örgütü "**Corruption Perception Index 2020**" sonuçlarına göre, Şili, Latin Amerika'da, yolsuzluk algısının en zayıf olduğu ikinci ülke,
- Dünya Bankası "**İş Yapma Kolaylığı 2020 Raporu**"nda (Doing Business Report) Latin Amerika'da ilk sırada,
- Yabancı yatırımcılara "ulusal muamele" ilkesi,
- **Potansiyel Yatırım Alanları:** Gıda-tarım, küresel hizmetler-teknoloji, madencilik, enerji, turizm ve risk sermayesi-finans

KAMU ALIMLARI

- 2003 yılından itibaren kamu mal ve hizmet alımlarında, oluşturulan elektronik platform (ChileCompra- <http://www.chilecompra.cl>) yoluyla hizmet verilen Şili'de, kamu ihale süreci genel anlamda şeffaf ve etkin bir şekilde işletilmektedir.
- Hem mal hem de hizmet alımlarında, farklı düzeylerde yaklaşık 850 kamu biriminin dahil olduğu "ChileCompra", kamu alımları sürecini hem alıcılar hem de tedarikçiler açısından kolaylaştırmak adına Maliye Bakanlığı gözetiminde ancak bağımsız çalışan bir kamu ajansı niteliğindedir.
- ChileCompra bünyesindeki MercadoPublico platformu üzerinden (<https://www.mercadopublico.cl>) tüm ihale ilanlarına ve ilgili dokümanlara ulaşabilmek mümkündür.
- Sistemden yararlanabilmek için alıcı ve tedarikçilerin sisteme kayıt yaptırmış olması gerekmektedir.

PERAKENDE SEKTÖRÜ

- Perakende sektörü kaydedilen ekonomik büyümeye paralel önemli ölçüde gelişmiştir.
- Ülkede yaygın ağlarla “**hipermarket**” veya “**süper market**”, “**çok katlı mağaza**”, “**zincir mağaza**” şeklinde yapılarla faaliyet gösteren perakende sektörünün önemli aktörleri aynı zamanda Arjantin, Peru, Brezilya gibi diğer Latin Amerika ülkelerinde de varlık göstermektedir.
- Büyük marketler, **doğrudan üreticiden ya da distribütör firmalardan alım** yapmaktadır. Özellikle gıda sektöründe, kâr marjını yüksek tutmak üzere, ülkenin yaş meyve sebze konusundaki rekabet avantajı da kullanılarak doğrudan (üreticiden) satın alım tercih edilebilmektedir. **Küçük alıcılar** ithalat yoluyla alım yapmaktan ziyade **distribütör firmalardan alım** yapmayı tercih etmektedir.
- Öte yandan, gelir dağılımındaki adaletsizliğin de etkisiyle, gelir düzeyi düşük seyreden kesimlerin **küçük bakkal-market (almacenes) şeklindeki satış kanallarını** da tercih ettikleri görülmektedir. Tüketim oranının ve nüfusun en yüksek seyrettiği Santiago’da, şehrin zengin kesimlerinde yeni ve uluslararası markalar dominant durumda olup “**butik**” türü mağazalar da yaygındır.
- **On-line satış kanalları** da son yıllarda oldukça gelişme göstermiş olup özellikle elektronik eşya, giyim eşyası ve gıda sektörüne yönelik e-ticaret ivme kazanmıştır. Kişisel bilgisayar ve internet kullanımındaki artış, mobil telefon kullanımının yaygın olması da bu eğilimi güçlendirmiştir.
- Son yıllarda ve Covid-19 Pandemisinin de etkisiyle özellikle 2020 yılından itibaren ülke genelinde “Rappi”, “Pedidos Ya”, “Uber Eats” gibi adrese teslim **mobil sipariş uygulamalarının** kullanımı da oldukça yaygınlaşmıştır.

TÜKETİCİ EĞİLİMLERİ

- Göreli küçük pazar ölçeğine rağmen Şili, **tüketim eğilimi yüksek** bir ülkedir. Gıda, hazır giyim, kozmetik, ayakkabı, unlu mamül, şekerleme ürünleri, içecek gibi kalemler itibarıyla kişi başına düşen harcamaların diğer Latin Amerika ülkelerinin üzerinde seyrettiği görülmektedir. **Yeni ürün ve marka denemeye açık** bir tüketici kitlesi bulunmaktadır.
- Ticarete açık pazar yapısı, yerli üretimin belirli alanlarla kısıtlı olması gibi etmenlerin, Şili'yi hemen **her tür mamul madde anlamında uluslararası markaların hakimiyetine** bıraktığı tespitinde bulunmak mümkündür. Bu durum tüketici tercihlerini de etkilemektedir. Nitekim, hemen her sosyal kesimde **“marka”ya dayalı tüketim** bir prestij göstergesi olarak algılanmakta ve tercih edilmektedir.
- Tüketicilerin modern yaşamın dayattığı hızlı tempo, özellikle Santiago ve Santiago'nun da içinde yer aldığı “Region Metropolitana” da trafik yoğunluğu gibi nedenlerle zamandan tasarruf etmek adına, **genellikle tek bir noktada alışveriş yapmayı** tercih ettikleri tespitinde de bulunmak mümkündür.
- Gelir ve eğitim seviyesi arttıkça, son yıllarda, **organik/sağlıklı ürünlerin tüketimi** de artmaktadır. Organik kozmetik kullanımı da yaygındır. Obezite yaygınlığı nedeniyle, tüm gıda ürünlerinde gıdanın içerdiği, “tuz”, “kalori” ve “şeker” oranına göre etiketlemenin zorunlu olduğu ülkede, düşük kalorili/light ürün kullanımı da yaygınlaşmaktadır.

STANDARTLAR, TEKNİK DÜZENLEMELER

- **INN (Instituto Nacional de Normalizacion-www.inn.cl)**, Şili’de standartların (Normas Chilenas-NCHs), teknik düzenlemelerin (normativo tecnico) geliştirilmesi ve uygulanması, uygunluk değerlendirme, akreditasyon ve metroloji alanlarında faaliyet göstermektedir. Farklı ürün gruplarında sağlık, güvenlik ve kalitenin teminini sağlama amacıyla geliştirilmiş önemli ölçüde standart vardır.
- Zararlıların ülkeye girişine karşı Tarım Bakanlığı’na bağlı “**Servicio Agrícola y Ganadero- SAG - Hayvansal ve Tarımsal Koruma Genel Müdürlüğü**, <http://www.sag.cl/>” tarafından ithalatta çok sıkı kontroller uygulanmaktadır.
- Ticarete açık bir yapı arz eden Şili pazarına girişte, keyfi- ayrımcı nitelikte “**teknik engel**” olarak nitelenebilecek bir uygulama bulunmayıp, ithal malın türüne göre, insan, hayvan ve bitki sağlığı, çevre mülahazaları veya teknik mevzuat gereği uygulanan tüm önlemler uluslararası mükellefiyetler çerçevesinde ele alınmaktadır.

AMBALAJ-PAKETLEME-ETİKETLEME

- Şili'ye ithal edilen birçok ürün, ortak etiketleme şartlarına tabidir.
- Etiketler İspanyolca dilinde düzenlenmeli ve metrik ölçüler kullanılmalıdır.
- Tüketim mallarının etiketi üzerinde ürünün menşei belirtilmeli, ambalajlı ürünlerde ürünün kalitesi, saflığı, içerik bilgileri ve net ağırlığı/ölçüleri açık bir şekilde gösterilmelidir.
- Bu şartları sağlamayan ürünler ülkeye ithal edilse dahi, nihai tüketiciye satışa sunulmadan önce gerekli işlemlerin yerine getirilmesi şart koşulmaktadır.
- Konserve gıda, ayakkabı, gıda ürünleri, elektrikli makineler, likit ya da sıkıştırılmış doğal gaz ekipmanları (LNG ve CNG), plastik, şarap ve diğer alkollü içecekler, tekstil ve hazır giyim, buğday unu, deterjan ve tarımda kullanılan böcek ilaçları gibi ürünler için spesifik düzenlemeler mevcuttur.
- 2016 yılı Haziran ayından bu yana gıdaların içerdikleri yağ, tuz, şeker ve kalori miktarına göre etiketlenmesi zorunlu hale gelmiştir (Ley No: 20.606).

PAZARA GİRİŞ-İŞ KÜLTÜRÜ

- Şili pazarında ithalat, sağlık kaydı, pazarlama, tanıtım, satış ve stok süreçleri ile birebir ilgilenebilecek **yerel bir temsilci veya distribütör** aracılığıyla iş yapılması,
- Alıcı ve satıcının doğrudan biraraya gelmesi / yüzyüze iletişim, fuarlar, ziyaretler
- Randevuların önceden alınması zaruri,
- Dakiklik önemli ancak görüşmelerde aceleci bir tavır sergilenmez,
- İş sunumlarının baskı unsuru kullanılmadan yapılması,
- İspanyolca (tercüman, kartvizit, tanıtım materyalleri...),
- Sohbetlerde siyaset ve insan hakları gibi hassas konuların konuşulmasından kaçınılması, aile hayatı gibi konulara öncelik verilmesi
- İthalat-ihracatta ABD Doları cinsinden ödeme yaygın, kredi kartı ve çek kullanımı hemen her alanda mümkün,
- Ticari vize uygulaması bulunmamakta, potansiyel yabancı yatırımcıların ülkeye girişlerini turist vizesi kapsamında yapmaları gerekmektedir (90 gün).

VİZELER

<https://serviciosconsulares.cl/>

- Ülkeye çalışma maksadıyla gelecek kişilerin ya Geçici Oturum İznine (Visa de Residente Temporario) ya da Sözleşmeye Tabi İkamet Vizesine (Visa de Residente Sujeta a Contrato) başvurmaları gerekmekte,
- **Geçici Oturum İznine** Şili'de yasal olarak her türlü gelir getirici faaliyette bulunmak isteyen veya ailevi nedenlerle Şili'de ikamet etmek isteyen kimseler başvurabilmekte,
- **Sözleşmeye Tabi İkamet Vizesine** ise Şili'de yerleşik bir şirkette çalışmak için Şili'ye giren ve en fazla iki yıl süreli bir iş sözleşmesine tabi olacak yabancılar başvurabilmekte,
- Ayrıca, son yıllarda uygulamaya koyulan “**Teknoloji Vizesi-Visa Tech: Talent Attraction Program**” kapsamında teknoloji sektöründe faaliyet gösteren girişimcilerin hızlı ve kolay şekilde (15 iş günü) çalışma vizesi alabilmesinin önü açılmıştır.

ŞİLİ PAZARI SWOT ANALİZİ

Güçlü Yönler

- Ekonomik ve siyasi istikrar
- Dışa açık ekonomi
- Hedef ülke
- Elverişli yatırım ortamı
- STA
- Keyfi-ayrımcı muamele olmaması
- Yeni ürün ve marka denemeye açık tüketici kitlesi

Zayıf Yönler

- Coğrafi uzaklık
- Direkt uçuşların olmaması
- Yeterince tanınmama
- İspanyolca/Dil
- Bürokrasi
- Gıda, tarım ve hayvancılık ürünleri ithalatında çok sıkı denetimler
- Çok fazla ticari partnerle rekabet
- E-ticaretin yeni gelişiyor olması
- Bankacılık sistemi

Fırsatlar

- Madencilik ve tarım dışında dışa bağımlılık
- Türk Dizilerinin popülaritesi
- Alternatif tedarikçi arayışı (özellikle Çin'e karşı)
- Gelişen altyapı, inşaat, ve müteahhitlik projeleri, enerji yatırımları

Tehditler

- Sosyal hareketlilik
- Gelir adaletsizliği
- Göç sorunu
- Suç oranlarında artış
- Anayasa ve iktidar değişikliğinin yaratabileceği belirsizlik
- Lojistik sorunları

BAŞLICA FUARLAR

- EXPOMIN (Madencilik): <https://www.expomin.cl/>
- EXPONOR (Madencilik): <https://www.exponor.cl/>
- EDIFICA (Yapı-İnşaat): <https://www.edifica.cl/>
- EXPO VIVIENDA (Emlak): <https://www.feriaexpovivienda.cl/>
- FIDAE (Uzay ve Havacılık): <https://www.fidae.cl/>
- EXPO HOSPITAL (Medikal Teknoloji): <https://www.expohospital.cl/>
- EXPO NAVAL (Denizcilik): <https://www.exponaval.cl/>
- EXPO CHILE AGRICOLA (Tarım): <https://epochileagricola.cl/>

ÜLKEYE GİRİŞTE COVID-19 TEDBİRLERİ

- **1 Aralık 2021 itibariyle oturma izni bulunmayan yabancıların Şili'ye giriş yapabilmeleri için;**
- Aşı şemasının tamamlanmış olması,
- **mevacuno.gob.cl** adresi üzerinden ülkeye girmeden önce aşıların tanınması için başvuruda bulunulmuş ve sistem üzerinden verilen onayın (Pase de Movilidad) alınmış olması,
- Uçuştan 72 saat önce yaptırılan PCR testinin negatif sonucunun ibrazı,
- c19.cl internet sitesinden sağlık pasaportu doldurulması,
- Covid-19 ile ilgili giderleri kapsayan, 30.000 ABD Doları teminatlı sağlık sigortasının yaptırılmış olması,
- Ülkeye girişte ayrıca yaptırılacak PCR testinin negatif sonuçlanmasına kadar dilediği adreste karantinada kalınması,
- Bkz: <https://www.chileatiende.gob.cl/coronavirus/viajes-y-estado-de-frontera>

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

İLETİŞİM ve FAYDALI LİNKLER

santiago@ticaret.gov.tr

<https://musaviredanisin.ticaret.gov.tr/>

<https://www.kolayihracat.gov.tr/>

<https://ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/guney-amerika/sili/faydali-linkler>

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Müşavire Danışın

TİCARET MÜŞAVİRLERİMİZLE
ELEKTRONİK SOHBETLER

Ülkeye İhracat Yapmak İstiyorum

Hangi konuda bilgi almak istiyorsunuz?

- İthalatçı Firma Bilgileri
- Sektörler Hakkında Bilgiler
- Tarifeler/Kotalar Hakkında Bilgiler
- Tarife Dışı Önlemler Hakkında Bilgiler
- Hedef Ülkedeki Gümrük İşlemleri
- Tanıtım, PR, Tercüman, Organizatör Talepleri

KOLAY İHRACAT PLATFORMU

Kolay İhracat Platformu

İhracatla ilgili her şey tek platformda! Size en uygun hedef pazarları bulun, pazarlar ile ilgili bilinmesi gerekenleri öğrenin, sektör analizlerinizi inceleyin ve ihracatınızı arttırın!

ŞİLİ ÜLKE SAYFASI

<https://ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/guney-amerika/sili/genel-bilgiler>

ANA SAYFA KURUMSAL TEŞKİLAT MEVZUAT İSTATİSTİK ÜLKELER İLETİŞİM COVID-19 Ticaret Önlemleri ENGLISH E-HİZMETLER

Şili

ÜLKE PROFİLİ PAZAR BİLGİLERİ RAPORLAR POTANSİYEL ÜRÜN MATRİSLERİ İKİLİ ANLAŞMALAR FAYDALI LİNKLER

	 GSYİH (Milyon \$) 307 938 (2021-IMF tahmini)	 KBGSYİH (\$) 15.617 (2021-IMF tahmini)	 Büyüme Oranı (%) 6,17 (2021-IMF tahmini)
	 Nüfus 19.718.000 (2021-IMF tahmini)	 Yüzölçümü (km²) 756.946	 Başkent Santiago

TEŞEKKÜRLER

Selda Nil GÜNER, Ticaret Müşavir Yardımcısı

Alfredo Barros Errázuriz 1954, Oficina 1204, Providencia, Santiago de Chile

VoIP : + 90 312 204 82 47

 : + 56 2 2470 9009

 : santiago@ticaret.gov.tr

<https://musaviredanisin.ticaret.gov.tr/>